

Koulukuljetus

**OPAS ESI- JA PERUSOPETUKSEN
OPPILAIKEN KULJETUKSIIN**

Päivitetty 9.6.2011

Laitila

LAITILAN KAUPUNGIN KOULUKULJETUSOPAS ESI- JA PERUSOPETUKSEN OPPILAIDEN KULJETUKSIIN

Hyväksytty koulutuslautakunnassa 26.10.2006

Lasten huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Perusopetuslaissa ja Laitilan koulutuslautakunnan tekemissä päätöksissä määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Muiden kuin kaupungin kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla katsomallaan tavalla. Myös kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat aina järjestää lastensa koulumatkat paremmin, mikäli katsovat, ettei kaupungin tarjoama perustaso ole heille riittävä.

Tässä oppaassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kaupungin koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä eri kulkumuodoittain sekä annetaan ohjeita koulukuljetuksen hakemiseksi, kuljetustenaikaiseen käyttäytymiseen ja poikkeavien tilanteiden varalle.

KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Perusopetuslaki 32 §

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettuun päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139). Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia (24.6.2010/642). Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun, tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista (19.12.2003/1139). Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Laki: Perusopetuslaki 21.8.1998/628

Koulukuljetuksista päättäminen

Koulukuljetuksista päätetään yllä olevan perusopetuslain ja koulutuslautakunnan tekemien periaatepäätösten mukaisesti.

Laitilan kaupungin koulutuslautakunta on päättänyt, että esi- ja perusopetusta tai lisäopetusta saaville oppilaille järjestetään maksuton kuljetus tai huoltajaa avustetaan oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta seuraavin perustein:

Koulumatkan pituus

Esiopetusoppilaat

- matka yli 3 km

Esiopetuksessa olevien oppilaiden kuljetusetuus astui voimaan 1.8.2004 ja se koskee kuljetusta kotoa tai hoitopaikasta suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta suoraan kotiin tai hoitopaikkaan. Etuus ei siis koske kodin ja hoitopaikan välistä matkaa. Niissä tapauksissa, joissa esiopetus ja päivähoito toteutetaan samassa pisteessä ja lapsi osallistuu joinakin päivinä ennen esiopetusta/esiopetuksen jälkeen päivähoitoon, kuljetusetuutta ei ole. Huoltaja vastaa lapsen saattamisesta ja vastaanottamisesta kouluautolle/kouluautolta!

1.-3. luokan oppilaat

- koulumatka yli 3 km

4.-9. luokan oppilaat

- koulumatka yli 5 km

Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä käyttökelpoista reittiä.

Taajama-alueella asuville oppilaille koulukuljetusta ei järjestetä.

Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta riippuen kuljetusauton reitistä. Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia.

Oppilaan käydessä muuta kuin hänelle osoitettua lähikoulua huoltaja vastaa pääsääntöisesti oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Oppilaan itse kuljettava matka

Koulukuljetuksessa mukana olevan oppilaan itse kuljettava matka linja-autopysäkille tai taksireitin varteen on 2 km. Oppilaan mahdollisuuksia omatoimiseen kulkemiseen osalla koulumatkaa arvioidaan ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:ssä mainitut kriteerit kuten oppilaan ikä, muut olosuhteet ja tien vaarallisuus. Erityisesti kiinnitetään huomiota esi- ja alakouluikäisten mahdollisuuksiin selviytyä osasta koulumatkaa omatoimisesti.

Koulumatkaan kuuluva aika odotuksineen

Lain mukaan oppilaan päivittäiseen koulumatkaan käytettävä aika odotuksineen voi olla

- esiopetuksessa ja 1-6 vuosiluokilla enintään 2 ½ tuntia
- 7-10 vuosiluokilla enintään 3 tuntia

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan eri kuljetusmuotoja (vuoro-auto, tilauslinja-auto ja taksi). Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Kuljetusta odottavalle oppilaalle järjestetään mahdollisuus ohjattuun toimintaan. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kaupunki voi järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Kaupunki arvioi aina oppilaskohtaisen harkinnanvaraisen koulukyydityksen. Päätöstä tehtäessä kunta pyytää lausuntoa joko poliisilta tai tieviranomaisilta.

Koulumatka saattaa olla liian vaikea esimerkiksi oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on esimerkiksi terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin. Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijalausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen ja lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmentävä selkeästi, mille ajankaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

Tapaturma

Koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa tai koulumatkalla sattuneen tapaturman aiheuttamasta kuljetustarpeesta vastaa kaupunki. Oppilaan vapaa-ajalla sattuneiden tapaturmien aiheuttamista kuljetustarpeista vastaa pääsääntöisesti oppilaan huoltaja (vakuutus tms.). Kaupunki järjestää koulukyydityksen vain lääkärintodistuksen perusteella. Kuljetus pyritään sovittamaan olemassa oleviin kouluautovuoroihin.

Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksessa kaupungin järjestämä kuljetus on ainoastaan toisen vanhemman luota (huoltaja, joka asuu ko. koulun koulunkäyntialueella).

Kuljetukset susivaaran takia

Koulutuslautakunta on hyväksynyt 14.1.2009 seuraavat menettelytavat susivaaran aiheuttamien kuljetusten järjestelyistä:

- Ennen kuljetusten järjestämistä pyydetään paikallisen riistanhoitoyhdistyksen lausunto susien esiintymisestä alueella.
- Kuljetusta haetaan tapauskohtaisesti lukuvuodeksi kerrallaan.
- Pääsääntöisesti kuljetukset järjestetään marraskuun alusta seuraavan maaliskuun loppuun.
- Kuljetusta ei järjestetä kyläalueille eikä valaistuille tieosuuksille.
- Pääsääntöisesti koulutoimi organisoii ja tilaa kuljetuksen, mutta myös oppilaiden huoltajille on mahdollista maksaa avustusta kuljetuksesta
- Päätöksenteon nopeuttamiseksi koulutuslautakunta delegoi päätösvallan yksittäistapauksissa sivistystoimenjohtajalle.

Muussa kuin lähikoulussa tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee kunnassa järjestää niin, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Kunta osoittaa oppivelvollisille lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetus järjestetään lain edellyttämällä tavalla. Jos oppilas otetaan muuhun kuin yllä mainittuun lähikouluun, voidaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Laitilan kaupunki ei järjestä eikä korvaa vieraassa kunnassa omaehtoisesti koulua käyvien koulukuljetuksia. Myöskään muussa kuin lähikoulussa koulua käyvien koulukuljetuksia ei pääsääntöisesti järjestetä eikä korvata.

KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET

Koulukuljetuksissa järjestetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä. Muita kuljetusmuotoja, tilauslinja-autoja ja takseja, käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä tai eräissä erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden niin vaatiessa. Esiopetusoppilaat käyttävät samoja kuljetusmuotoja kuin perusopetuksen oppilaat.

Oppilaan tulee käyttää sitä kouluautoa, joka lähtee koulun päätyttyä. Luvallista ei ole jäädä seuraavaan lähtevään autoon kuin perustelluissa tapauksissa (näytelmäharjoitukset, iltapäivätoiminta, jälki-istunto).

Koululaisen kausikortti (linja-autokortti)

Kaupunki antaa linja-autoa käyttäville matkustamista varten koululaisen älykortin. Kortti oikeuttaa lukuvuoden aikana matkustamaan vain koulumatkoja. Kortti on voimassa lukuvuoden kerrallaan kolmen vuoden ajan. Keväällä koulun päätyttyä kortti palautetaan koululle. Kaupunki ostaa oppilaalle vain yhden kortin kolmeksi vuodeksi, joten jos kortti rikkoutuu tai katoaa, oppilaalta peritään uuden kortin hankkimisesta aiheutuneet kulut. Oppilaan tulee noudattaa huolellisuutta kortin säilytyksen suhteen.

Taksikuljetukset

Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta-ovelle –kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät ns. taksipysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille.

Jos huoltaja kuljettaa

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta koulumatkakustannusten korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta. Tällöin kaupunki ei pääsääntöisesti järjestä oppilaalle kuljetusta eikä anna matkustamista varten koululaisen kausikorttia. Korvaus maksetaan liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman vuoroauton alennuslipputaksan mukaisena korvauksena/matka. Korvaus maksetaan huoltajan pankkitilille jälkikäteen.

KUINKA KOULUKULJETUSTA JA SAATTO/KOULUMATKAKUSTANNUSTEN KORVAUSTA HAETAAN

Koulun rehtori huolehtii lukuvuosittain kuljetusedun saavien oppilaiden tiedot (huoltajan ilmoittama matka kotoa kouluun) koulutoimistoon, jossa aikataulut ja reitit suunnitellaan.

Huoltajan ei tarvitse erikseen anoa lastensa koulumatkan järjestämistä, jos koulumatka on koulutuslautakunnan päättämien matkarajojen mukainen (esioppilailla ja 1.-3. luokan oppilailla yli 3 km, 4.-10. luokan oppilailla yli 5 km).

Erityisopetuksessa olevien oppilaiden sekä oppilashuollollisissa erityistapa-uksissa kuljetuspäätökset tehdään koulutoimistossa tapauskohtaisesti.

Poikkeuskuljetukset (koulumatka vaarallinen tai rasittava ym.)

Poikkeuskuljetukset tulee perustella ja anoa jokaiselle lukuvuodelle erikseen. Päätös tehdään aina lukuvuodeksi kerrallaan. Myös asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuisia. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan erikseen. Terveystieteiden syiden perusteella tapahtuvissa kuljetuksissa voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhyemmäksi ajaksi.

Myös muiden kuin koululaisten mukanaolo kuljetuksessa on mahdollista (esim. asiointi- tai työmatkakuljetukset).

Hakemuslomakkeita poikkeuskuljetuksiin ja saatto/koulumatkakustannusten korvauksiin saa koulutoimistosta ja kouluilta, jonne ne voi myös palauttaa. Kaupungin kotisivuilta voi tulostaa hakemuksen osoitteesta:
www.laitila.fi - koulutus.

KULJETUKSEN AIKANA

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Linja-autossa ja taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja taksissa sekä linja-autossa on pidettävä turvavyöt kiinni.
- Linja-auton tai taksin kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla.
- Huoltajan tulee ilmoittaa taksiautoilijalle, jos oppilas sairastuu, eikä tarvitse koulukyytiä.
- Taksiautoilijalle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista ym., jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.
- Koulutaksin kyytiin saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljettaa asianmukaisesti pakattuina (esim. luistimissa teräsuojat).
- Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkiltä tai lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kodista. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittulla pysäkillä, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä.
- Koulukuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 10 minuutin kuluessa sovittuna ajasta.
- Kuljetusta hoitava auto ei saa ohittaa pysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkiltä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.
- Mahdollisista kaverivierailuista sovitaan perheiden kesken kotona. Kaupunki ei kustanna vierailukyytejä. Vierailuista kannattaa sopia myös kuljettajan kanssa (hintaa ja mahtuuko kyytiin jne).

ONGELMATILANTEET

Jos sattuu onnettomuus?

Laitilan kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa ja koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista koulu-aikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajia tapahtuneesta.

Jos linja-auto tai taksi ei saavukaan pysäkille?

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muusta erityisestä syystä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen lukuun ottamatta ylivoimaista estettä (force major). Oppilaan ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta loputtomiin, vaan on parasta, että hän menee takaisin kotiinsa.

Jos sattuu vahinko- tai ilkivaltatapaus?

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kaupunki ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

Jos kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä?

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan koulutoimistoon. Kaikki koulutoimistoon tulleet valitukset kirjataan ylös, selvitetään liikennöitsijän kanssa ja huomioidaan seuraavalla kilpailuttamiskierroksella. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

Jos taksipysäkin paikasta ei päästä taksiliikennöitsijän kanssa yhteisymmärrykseen?

Pääsääntöisesti taksiliikennöitsijä osoittaa oppilaalle taksipysäkin paikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos oppilaan huoltajalla ja taksiliikennöitsijällä on erimielisyyttä taksipysäkin paikasta, kaupunki päättää lopullisen paikan.

LIIKENNETURVALLISUUS

Kaupunki tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. Huoltajien edellytetään huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain turvallisin koulumatkareitti ja liikenteessä kulkeminen. Koulu suosittelee, etteivät esikoulun ja 1. luokan oppilaat ajaisi kouluun polkupyörällä. Pyöräilykypärän käyttö edellytetään aina pyöräiltäessä. Myös heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan.

LUKION KULJETUKSET

Lukion oppilaiden koulumatkatuista säädetään asetuksella 19.5.2004/425. Laitilan lukio maksaa myös kuntakohtaista tukea, josta voi tiedustella lukion kansliasta puh. 02-85018478.

HAKEMUS JA PÄÄTÖS

Maksuttomaan oppilaskuljetukseen pääsy
Saattoavustus/korvausanomus

§

HAKEMUS (huoltaja täyttää)

Oppilaan nimi

Henkilötunnus

Katuosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Koulu

Luokka

Koulumatkan pituus (koti-koulu)

- Hakemuksen perusteet
- koulumatka on oppilaalle vaikea, rasittava tai vaarallinen
  - terveydelliset syyt
  - yhteishuoltajuus
  - muu oppilashuollollinen tai opetussuunnitelmallinen syy
  - muu syy, mikä (perustelut)?

  - saattoavustus / korvausanomus (huoltaja kuljettaa oppilasta tai hakee korvausta matkakuluihin)

Perustelut hakemukseen (Voidaan esittää myös erillisellä liitteellä. Mahdolliset lääkärinlausunnot ja muut asiantuntijalausunnot liitetään mukaan).

Huoltajan nimi ja pankkiyhteys anottaessa saattoavustusta tai korvausta matkakuluista.

Päiväys

Huoltajan allekirjoitus

Puhelin työaikana

PÄÄTÖS (viranomainen täyttää)

- Anomus
- hyväksytty
  - hylätty

Päätösperusteet

- Koulumatka on vaarallinen
- Koulukuljetus järjestetään terveydellisistä syistä.
- Oppilas on muuttanut kesken lukuvuoden kunnan sisällä ja käy lukuvuoden loppuun vanhassa koulussa.
- Oppilas muuttaa kunnan sisälle toisen koulun alueelle seuraavan lukuvuoden aikana ja hän haluaa vaihtaa etukäteen koulua.
- Muu oppilashuollollinen tai opetussuunnitelmallinen peruste.

Päätöksen lisätietoja

Laitilassa

sivistystoimenjohtaja